

Nederlandse tekst (titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973).

RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.

A R R E S T

Nr. 71.000 van 21 januari 1998

A. 74.469/XIII-422

In zake : 1. **de Vereniging zonder Winst-oogmerk "INTER-ENVIRONNEMENT WALLONIE",**

2. **de Vereniging zonder Winst-oogmerk "COMTE DE SALM, PATRIMOINE ET ENVIRONNEMENT"**

3. **RION** François,

4. **VANDENHAESEVELDE** José,

5. **JOURDAN** Claudine,

die woonplaats hebben gekozen bij
Mr. Alain LEBRUN, advocaat,
rue du Ruisseau 55
4000 Luik,

tegen :

het Waals Gewest,
vertegenwoordigd door zijn
Regering,

dat woonplaats heeft gekozen bij
Mr. Etienne ORBAN de XIVRY,
advocaat,
route de Beusaint 29
6980 La Roche-en-Ardenne.

Tussenkommende partijen :

1. **de Naamloze Vennootschap "SPANOLUX",**

die woonplaats heeft gekozen
bij Mr. Dany CORNELIS,
advocaat,
Hoogstraat 35
9000 Gent,

**2. de Intercommunale Vereniging
"IDELUX Finances",**

die woonplaats heeft gekozen
bij Mr. Philippe LEVERT,
advocaat,
Clementinalaan 3
1190 Brussel.

**DE WAARNEMEND VOORZITTER VAN DE XIIIe KAMER,
RECHTSPREKEND IN KORT GEDING,**

Gezien het op 26 mei 1997 ingediende verzoekschrift, waarbij de vereniging zonder winst-oogmerk "INTER-ENVIRONNEMENT WALLONIE", de vereniging zonder winstoogmerk "COMTE DE SALM, PATRIMOINE ET ENVIRONNEMENT", François RION, José VANDENHAESEVELDE en Claudine JOURDAN de schorsing van de tenuitvoerlegging vorderen van het ministerieel besluit d.d. 12 maart 1997 tot wijziging van het besluit d.d. 2 mei 1996 waarbij de bestendige deputatie van de provincieraad van Luxemburg de exploitatie toestaat van een bedrijf voor het vervaardigen van houtvezelplaten MDF (Medium Density Fiber) met een productiecapaciteit van 200.000 m³ per jaar te Vielsalm, industrieterrein van Burtonville;

Gezien het gelijktijdig ingediende verzoekschrift, waarbij dezelfde verzoekers de nietigverklaring van diezelfde handeling vorderen;

Gezien de op 12 en 18 juni 1997 ingediende verzoekschriften, waarbij de naamloze vennootschap "SPANOLUX" en de intercommunale vereniging "IDELUX Finances" vragen als tussenkomende partij in het kort geding te mogen optreden;

Gezien de nota met opmerkingen en het administratief dossier van de verwerende partij;

Gezien het verslag van de heer NEURAY,
auditeur bij de Raad van State;

Gelet op de beschikking van 6 januari 1998,
waarbij wordt bepaald dat de zaak voorkomt op de
terechtzing van 15 januari 1998 om 9.30 uur, de datum
waarop de zaak tot de terechtzing van 20 januari 1998
om 9.30 uur is uitgesteld;

Gelet op de kennisgeving, aan de partijen,
van de beschikking tot bepaling van de rechtsdag en van
het verslag;

Gehoord het verslag van de heer LEROY,
staatsraad;

Gehoord de opmerkingen van de heer Fr. RION,
verzoeker, van Mr. A. LEBRUN, advocaat, die voor de
verzoekers verschijnt, van Mr. P. MOËRYNCK, loco
Mr. E. ORBAN de XIVRY, advocaat, die voor de verwerende
partij verschijnt, van Mr. D. CORNELIS, advocaat, die
voor de eerste tussenkomende partij verschijnt, en van
Mr. A. BOUCQUEY, loco Mr. Ph. LEVERT, advocaat, die voor
de tweede tussenkomende partij verschijnt;

Gehoord het eensluidend advies van
de heer NEURAY, auditeur;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de
wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari
1973;

Overwegende dat de volgende feiten dienstig
zijn voor het onderzoek van de vordering tot schorsing :

Op 17 mei 1995 is aan de intercommunale
vereniging "IDELUX" een bouwvergunning afgegeven voor de

uitbreiding van het industriegebied, de aanleg van wegen en de wijziging van het reliëf van de bodem op een geheel van terreinen gelegen te Burtonville (Vielsalm), op de plaats waarvoor de vergunning zou worden uitgereikt waartegen dit beroep is gericht. Die vergunning is niet bestreden. Het terrein is genivelleerd opdat de omstreden industriële gebouwen daar gevestigd zouden kunnen worden.

Op 11 oktober 1995 dient de naamloze vennootschap "SPANOLUX", de eerste tussenkomende partij, tegelijk een aanvraag om een bouwvergunning en een aanvraag om een exploitatievergunning in voor een bedrijf van houtvezelplaten "M.D.F." op de voormelde plaats, bestaande uit verscheidene industriële gebouwen, opslag- en parkeerruimten. Het bedrijf zelf ligt in een gebied dat op het gewestplan van Bastenaken als een industriegebied staat vermeld. Een hoek van het hoofdgebouw staat in een agrarisch gebied en een ander deel ervan staat in bosgebied. De opslagruimten voor het hout, die niet overdekt zijn, zouden ten dele in bosgebied komen te liggen.

Uit het voorafgaand milieu-effectrapport blijkt dat het bedrijf jaarlijks zowat 350.000 m³ hout zou verwerken tot 200.000 m³ platen. Hetzelfde rapport vermeldt als milieu-effecten uitstoot van waterdamp, door de lijm afgegeven formaldehydegas en stofdeeltjes van het hout. Het grootste deel van de gassen zou verbrand worden en de uitstoot van stofdeeltjes zou door filters worden beperkt. De bouw van een "cycloon-droger" in twee verticale delen en het gebruik van een schoorsteen van vijftig meter hoog zouden het mogelijk maken de luchtverontreiniging te beperken; de inrichtingen zouden geen reuk verspreiden. Het afval, dat uit de asse van de warmtekrachtcentrale zou bestaan en op vier à vijf ton per dag wordt geraamd, zou met

afgedekte vrachtwagens naar de stortplaats klasse 2 van Tenneville worden vervoerd. Het gekapt stamhout en de afgewerkte producten zouden in speciale vrachtwagens worden vervoerd en de lijn zou in tankwagens worden aangevoerd; zolang het industriegebied geen rechtstreekse verbinding heeft met de E42 (Verviers-Prüm), moet het verkeer via de bestaande wegen (voornamelijk rijksweg N 675 Vielsalm - Sankt-Vith, die aansluiting geeft op de weg naar Burtonville). Wat de geluidshinder betreft, is het de bedoeling de gebouwen waarin de lawaaierigste machines moeten komen, van geluidsisolatie te voorzien; door de golving van het terrein en het aanbrengen van scheidsmuren van tien meter hoog en groenschermen zouden de geluidshinder en de gevolgen voor het landschap beperkt blijven.

Op 17 oktober 1995 brengt het college van burgemeester en schepenen een gunstig advies uit over de bouwaanvraag "voor zover bij het onderzoek van het dossier door de bevoegde diensten alle fenomenen die met het leefmilieu verband houden in aanmerking worden genomen en de regelingen terzake worden nageleefd". Na het advies te hebben ingewonnen van de ingenieur-kantonnementscommandant van de afdeling Natuur en Bossen van het Directoraat-generaal Natuurlijke Hulpbronnen en Leefmilieu, van de hoofdingenieur-directeur én van een ambtenaar van de afdeling voorkoming van verontreiniging en beheer van de ondergrond, verleent de gemachtigde ambtenaar van de administratie voor ruimtelijke ordening op 12 december een gunstig advies voor de afgifte van de bouwvergunning, voor zover bepaalde voorwaarden worden nageleefd.

Een van 7 tot 22 december gehouden openbaar onderzoek leidt tot vijf bezwaren en een petitie met 17 handtekeningen (29 handtekeningen volgens verzoeker).

De bouwvergunning wordt op 2 januari 1996 verleend. Tegen die vergunning is een vordering tot schorsing ingesteld, die bij arrest nr. 61.401 van 29 augustus 1996 afgewezen is, naast een beroep tot nietigverklaring dat nog steeds aanhangig is.

Op 2 mei 1996 verleent de bestendige deputatie van de provincieraad van Luxemburg de exploitatievergunning voor een termijn van 20 jaar. Drie omwonenden dienen bij de Waalse Gewestregering een beroep in, waarbij vooral de risico's worden aangevoerd verbonden aan de uitstoot van formaldehydegas in de atmosfeer en aan de sterke toename van de verkeersdrukke die door de exploitatie van het bedrijf zal worden veroorzaakt. Na kennis te hebben genomen van een advies van oktober 1996 van de directeur-generaal van de ruimtelijke ordening en van een aan hem op 12 maart 1997 gericht verslag waarin de administratie voor de voorkoming van vervuiling tot het besluit komt dat er geen grond is om een milieu-effectonderzoek te bevelen, heeft de minister diezelfde twaalfde maart 1997 het bestreden besluit uitgevaardigd waarbij de gevraagde vergunning wordt verleend, doch echter onder voorwaarden die ten dele verschillen van de door de bestendige deputatie opgelegde voorwaarden wat de door de exploitatie veroorzaakte geluidshinder betreft;

Overwegende dat de naamloze vennootschap "SPANOLUX" en de intercommunale vereniging "IDELUX Finances" bij op 12 en 18 juni 1997 ingediende verzoekschriften vragen als tussenkomende partij in het kort geding te mogen optreden; dat er grond is om die verzoeken in te willigen;

Overwegende dat de verzoekende partijen betogen dat de onmiddellijke tenuitvoerlegging van de bestreden handeling hen een moeilijk te herstellen

ernstig nadeel dreigt te berokkenen; dat zij in verband met de ernst van het nadeel voornamelijk de volgende gegevens aanvoeren :

1. zowel het fabricageproces als de verbranding van het afval zullen leiden tot de uitstoot in de atmosfeer van formaldehydegas, wat een giftig gas is; de door de bestreden handeling toegestane concentratie van dat gas is 80 keer groter dan normaal in een landelijk gebied; die concentratie lijkt trouwens buitenmatig, aangezien ze 600 keer groter is die welke de exploitant aankondigt;
2. door het drogen van de vezels en het vervoer van de houtdeeltjes zal stof ontstaan dat vooral zal vrijkomen op warme dagen, wanneer de omwonenden van hun omgeving zullen willen genieten; de exploitant zal het moeilijk hebben om de uitstoot van stof te beperken tot het door het bestreden besluit bepaalde niveau; de verzoekende partijen voeren tot staving van hun beweringen getuigenissen aan over andere fabrieken in Oostrozebeke (Oost-Vlaanderen) en Sanem (Groothertogdom Luxemburg) waar hetzelfde product wordt gemaakt;
3. de activiteit zou tot geurhinder leiden door de uitstoot van formaldehyde;
4. door de exploitatie zou het vrachtwagenverkeer sterk toenemen, met naar schatting honderd twintig passages per dag, wat voor de omwonenden hinderlijk lawaai zal meebrengen; de exploitatie zelf zal geluidshinder veroorzaken, zoals de reeds vermelde geluidshinder in Sanem;
5. zolang geen nieuwe wegen zijn aangelegd, wat vooralsnog toekomstmuziek is, zullen de voertuigen

gebruik moeten maken van het bestaande wegennet, dat daarvoor niet geschikt is, met alle risico's dat zulks op het stuk van de rust meebrengt voor de mensen die aan die openbare wegen wonen - in het bijzonder voor de vierde verzoeker - en met alle gevaren dat zulks voor de gewone gebruikers van dat wegennet inhoudt;

6. de dicht bij de exploitatie gelegen waterwinningspunten zouden bedreigd worden, hetzij doordat water wordt opgepompt, hetzij door de vermindering van het oppervlak langswaar het water in de bodem dringt; door het grote waterverbruik van de onderneming zouden de inwoners van de omliggende dorpen in periodes van droogte zonder water kunnen komen te zitten;
7. de omvang van de onwettigheden die in de annulatiemiddelen worden gelaakt, inzonderheid het ontbreken van een milieu-effectrapport en de schending van het gewestplan, doet vermoeden dat het risico van een ernstig nadeel reëel is;
8. de aantasting van het recht om een gezonde omgeving beschermd te zien;

Overwegende, wat het eerste, het derde en het achtste aspect van het aangevoerde nadeel betreft, dat de uitstoot van formaldehyde die door de bestreden handeling wordt toegestaan lager is dan de normen die in Frankrijk, de Verenigde Staten en Duitsland gelden (blijkbaar bestaat er geen Belgische norm) én lager is dan wat de W.G.O. aanbeveelt; dat daardoor niet kan worden geacht dat de ernst van het nadeel vaststaat; dat de omstandigheid dat de toegestane concentraties hoger liggen dan de hoeveelheid van dat gas dat de lucht in landelijk gebied van nature bevat die conclusie niet kan

ontkrachten; dat het feit dat de exploitant een uitstoot van gassen aankondigt die veel kleiner is dan wat het bestreden besluit toestaat, veeleer het aangevoerde nadeel lijkt te beperken;

Overwegende, wat het tweede aspect van het beweerde nadeel betreft, dat het bestreden besluit strikte normen vaststelt voor de uitstoot van stofdeeltjes; dat uit geen enkel gegeven uit het dossier kan worden afgeleid dat die normen veel hoger liggen dan wat normaal is in de buurt van een industriegebied; dat er geen grond is om aandacht te besteden aan het nadeel dat aan een eventuele overschrijding van die normen verbonden zou zijn, aangezien dat nadeel niet door de tenuitvoerlegging van de bestreden handeling, maar door de niet-naleving van de daarin vervatte voorwaarden zou worden veroorzaakt;

Overwegende, wat het vierde en het vijfde aspect van het beweerde nadeel betreft, dat de verhoging van de verkeersdrukke inherent is aan de ingebruikneming van een industriegebied dat per definitie bestemd is om plaats te bieden aan ondernemingen waarvan de activiteit de levering van grondstoffen en het wegvoeren van afgewerkte producten inhoudt; dat het bestreden besluit in verband met het door de toegestane inrichtingen veroorzaakte geluid bepalingen bevat die ertoe strekken dat geluid binnen zulke perken te houden dat het de omwonenden geen ernstig nadeel kan berokkenen;

Overwegende, wat het zesde aspect van het aangevoerde nadeel betreft, dat de verzoekende partijen alleen van een mogelijk nadeel gewagen wat het waterwinningspunt van Ville du Bois betreft; dat zij het bestaan van dat risico afleiden uit de omstandigheid dat de opgestelde studie aangeeft dat het risico "praktisch" verwaarloosbaar is; dat men de inhoud van die studie zou

verdraaien indien eruit wordt afgeleid dat er een risico bestaat dat waarschijnlijk genoeg is om in aanmerking te worden genomen;

Overwegende, wat het zevende aspect van het beweerde nadeel betreft, dat de eventuele onwettigheid van een handeling kan worden aangevoerd om te bewijzen dat de vordering tot schorsing van de tenuitvoerlegging van die handeling door ernstige middelen wordt gestaafd, maar dat daaruit niet automatisch kan worden afgeleid dat die tenuitvoerlegging een ernstig nadeel zou berokkenen;

Overwegende dat zulks in casu met name het geval is voor de beweerde tegenstrijdigheid met het gewestplan, aangezien dat plan voorziet in een industriegebied; dat de omstandigheid dat de omstreden inrichting ten dele buiten het industriegebied zou komen te liggen, met het oog op de beoordeling van het nadeel, in vergelijking met de planologische voorschriften alleen kan leiden tot een verplaatsing van de juiste vestigingsplaats van de inrichtingen, zonder aanzienlijke gevolgen voor het nadeel dat daardoor zou kunnen ontstaan;

Overwegende echter dat wanneer de beweerde onwettigheid bestaat in het verzuim een milieu-effectonderzoek te laten uitvoeren terwijl zulks verplicht is, daaruit niet kan worden afgeleid dat de overheid die dat onderzoek heeft opgelegd noodzakelijkerwijze geoordeeld heeft dat het project in kwestie voor het milieu zulke negatieve gevolgen kan hebben dat een milieu-effectstudie van ambtswege verplicht wordt om onderzoek te wijden aan die gevolgen, die dan ook moeten worden geacht op zijn minst het risico van een nadeel in te houden;

Overwegende dat die redenering slechts opgaat voor zover vaststaat dat een milieu-effectonderzoek verplicht is; dat de verzoekende partijen in casu tweërlei argumenten aanvoeren om te bewijzen dat dit onderzoek verplicht is; dat zij er enerzijds op wijzen dat punt 8.b van bijlage II bij de richtlijn van 27 juni 1985 houtvezelplaat-, spaanderplaat- en duplex-, triplex- en multiplexfabrieken vermeldt als projecten die aan een milieu-effectonderzoek moeten worden onderworpen wanneer de Lid-Staten van oordeel zijn dat hun kenmerken zulks noodzakelijk maken en dat het de Lid-Staten niet is toegestaan hele reeksen projecten die tot die categorie behoren reeds bij voorbaat vrij te stellen van de verplichting van een milieu-effectonderzoek, zodat het Belgisch recht - en meer in het bijzonder het recht van het Waals Gewest - met het Europees recht strijdig zou zijn en dan ook niet zou mogen worden toegepast voor zover het alle ondernemingen waar houtvezelplaten worden gemaakt zonder onderscheid vrijstelt van de verplichting van een milieu-effectonderzoek; dat de verzoekende partijen voorts in hun eerste middel aanvoeren dat de bestreden handeling de exploitatie mogelijk maakt van :

- een thermische centrale, uitgerust met een start- en hulpgasbrander en verbrandingssystemen waarvoor het afval van het fabricageproces kan worden gebruikt (boomschors, afval van de platen, houtafval, afgeschuurde houtresten en zaagsel),
- een eenheid voor warmtekrachtkoppeling waarin inzonderheid de warmte van het koelwater van de door ELECTRABEL gebruikte gasmotoren kan worden aangewend om de elektriciteit te produceren die nodig is voor de fabricageprocessen,

- een installatie voor de verdamping en de recuperatie van het water dat afkomstig is van het wassen en het drogen van harsig hout of van de platen met het oog op het hergebruik ervan in het industrieel proces;

dat zij van mening zijn dat die inrichtingen bedoeld worden in bijlage II bij het besluit van de Waalse Gewestexecutieve van 31 oktober 1991, waarin de volgende projecten worden opgesomd als projecten waarvoor een milieu-effectonderzoek vereist is :

" Afvalverwijderings- of afvalverwerkingsinstallaties door verbranding, chemische omzetting of opslag in de grond van giftige en gevaarlijke afvalstoffen;

(...)

Industriële ovens met een vermogen groter dan 3 thermische megawatt, met uitzondering van die uitsluitend bestemd voor de verhitting van metalen en met uitzondering van de ovens bedoeld elders en die deel uitmaken van andere installaties;

Droogkamers met een vermogen groter dan 3 thermische megawatt met uitzondering van die bedoeld elders die in andere installaties zijn gelegen;

Verbrandingsinstallaties met een vermogen groter dan 3 thermische megawatt die andere brandstoffen dan aardgas, oliegas, (cokesovengas), hoogovengas of gas van raffinaderijen, fuel met minder dan 3% zwavel, stookolie, hout en houtelementen vrij van beschermingsproducten of van organische chloorverbindingen, steenkool of cokes gebruiken";

Overwegende, wat de eerste reeks argumenten betreft, dat de houtvezelplaat-, spaanderplaat- en duplex-, triplex- en multiplexfabrieken weliswaar vermeld staan in bijlage II bij de richtlijn van 27 juni 1985, doch niet in richtlijn 97/11/EG van 3 maart 1997, waarbij die eerste richtlijn wordt gewijzigd; dat, hoewel de termijn waarin die richtlijn moet zijn omgezet nog niet verstreken is, daaruit toch kan worden afgeleid dat de Europese instanties zelf van mening zijn dat zij

die bedrijfstak niet meer hoeven op te nemen in de lijst van die bedrijven die zulke risico's zouden kunnen opleveren dat de Staten ertoe zouden moeten worden aangezet na te gaan of het in bepaalde gevallen niet raadzaam is een milieu-effectonderzoek te laten uitvoeren; dat voorts uit het achtste en vooral het negende lid van de aanhef van de richtlijn van 3 maart 1997 blijkt dat de lidstaten er niet toe gehouden zijn drempels vast te stellen vanaf welke een milieu-effectonderzoek nodig is en dat zij de projecten geval voor geval mogen bestuderen, wat in casu gebeurd is, aangezien de bestendige deputatie op basis van een gedetailleerd verslag besloten heeft dat er geen grond was om een milieu-effectonderzoek te laten uitvoeren; dat daarom het aangevoerde risico van een nadeel niet kan worden aangenomen;

Overwegende, wat de tweede reeks argumenten betreft, dat, hoewel in de installaties die krachtens de bestreden handeling mogen worden opgericht, gebruik zal worden gemaakt van stoffen die als "fabricage-afval" worden bestempeld, dat afval geen "giftig afval" is in de zin van de wet van 22 juli 1974 op de giftige afval (artikel 1), aangezien het niet als "niet gebruikt en onbruikbaar" kan worden bestempeld, doordat de installatie in kwestie net tot doel heeft het te gebruiken, en dat afval evenmin kan worden gelijkgesteld met "afvalstoffen" in de zin van het Waals decreet van 5 juli 1985 met betrekking tot de afvalstoffen (artikel 3), aangezien degenen die dat afval voorhanden hebben zich er niet van ontdoen en evenmin voornemens of verplicht zijn zich ervan te ontdoen; dat een droger, volgens de definitie van Van Dale, "een toestel om te drogen" is, en dan ook niet kan worden gelijkgesteld met een oven, wat een "besloten ruimte (is), die [door vuur of anderszins heet gemaakt] geschikt is om er voorwerpen in te smelten, te bakken, te drogen, enz."; dat noch de

eenheid voor warmtekrachtkoppeling, noch de installatie voor de verdamping van het water beantwoorden aan de definitie van de droogkamer, die een "lokaal (is) in of bij een fabriek waarin het gefabriceerde gedroogd wordt"; dat in de thermische centrale, waarvoor een vergunning is verleend, alleen gas en houtdeeltjes worden gebruikt; dat de bestreden vergunning wegens geen enkele van de voornoemde aspecten aan een milieu-effectonderzoek behoefde te worden onderworpen; dat daaruit voortvloeit dat uit het feit dat omtrent het omstreden project geen milieu-effectonderzoek is gevoerd, geen enkel vermoeden kan worden afgeleid aangaande een mogelijk nadeel;

Overwegende dat niet is voldaan aan een van de voorwaarden gesteld in artikel 17, § 2, eerste lid, van de gecoördineerde wetten, die vervuld moeten zijn opdat de Raad van State de schorsing van de tenuitvoerlegging van de bestreden handeling kan bevelen; dat de vordering tot schorsing niet kan worden toegewezen,

B E S L U I T :

Artikel 1.

De verzoeken tot tussenkomst in het kort geding ingediend door de naamloze vennootschap "SPANOLUX" en door de intercommunale "IDELUX Finances", worden ingewilligd.

Artikel 2.

De vordering tot schorsing wordt afgewezen.

Artikel 3.

De beslissing over de kosten wordt in beraad
gehouden.

Aldus uitgesproken te Brussel, in openbare
terechtzing op eenentwintig januari 1900
achtennegentig door :

de Hr. LEROY, staatsraad, wnd. voorzitter,
Mevr. ROBA, toegevoegd griffier.

De toegevoegd griffier, De wnd. Voorzitter,

N. ROBA.

M. LEROY.

VERTALING OVEREENKOMSTIG ARTIKEL 63,
EERSTE LID, VAN DE WETTEN OP DE RAAD VAN STATE,
GECOÖRDINEERD OP 12 JANUARI 1973.